

УДК 338.45

О. Г. Чирва,

доктор економічних наук,

доцент, завідувач кафедри маркетингу та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЯК ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ ДЛЯ КАПІТАЛОВКЛАДЕНЬ

O. G. Chyryva,

doctor of economical science, associate professor,

head of the chair «Marketing and business management» State Uman Pedagogical University named after Pavlo Tychyna

INFRASTRUCTURAL PROVIDING OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF FOOD ENTERPRISES, AS THE FORMATION OF A FAVORABLE INVESTMENT CLIMATE FOR INVESTMENT

У статті розглянуто інфраструктурне забезпечення розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі, а також виявлено недоліки сучасного інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку регіональних соціально-економічних систем держави. Розкрито зміст поняття «інфраструктурне забезпечення розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі».

The article deals with the development of regional infrastructure is an economic system based on an innovative and modern infrastructure deficiencies found support innovative development of regional social and economic systems of the state. The content of the term «infrastructure is the development of regional economic system in an innovative manner».

Ключові слова: регіональна економічна систем, інфраструктурне забезпечення, інноваційний розвиток, регіональний інноваційний центр.

Keywords: regional economic systems, infrastructure maintenance, innovative development, regional innovation center.

Постановка завдання. На сьогодні, необхідною умовою забезпечення конкурентноздатності регіональних економічних систем держави є наявність адекватного інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку, яке зараз нажаль розвивається повільно і нерівномірно, що стало актуальною темою дослідження. Неєфективне інфраструктурне забезпечення не сприяє досягненню конкурентноздатності регіональних економічних систем держави, не надає можливість формувати сприятливий інвестиційний клімат для приватних капітальних вкладень у розвиток інфраструктурного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Даній темі присвятили свою увагу такі вчені як: Гуменюк О.І., Федулова Л.Л., Якубовський М., Щукін В., Князєв С.І.

Завданням даної статті є: дослідження інфраструктурного забезпечення розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі.

Виклад основного матеріалу. Перебудова вітчизняної економіки на основі інноваційно-інвестиційних принципів, є важливою у підвищенні рівня її конкурентоспроможності, має на меті формування і оновлення організаційних структур відповідно до сучасних світових тенденцій організаційного розвитку та враховуючи особливості ринкових змін. Сукупність змін, які мають місце у суспільно-економічній системі держави і її регіональних соціально-економічних системах, зумовила істотні трансформації в організації процесів господарювання і появу нових організаційних структур, специфіка яких зумовлена транзитивним економічним станом. [1, С.10].

До недоліків сучасного інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку регіональних соціально-економічних систем держави можна віднести:

1. Відсутність у багатьох випадках організаційних структур для управління інноваційними процесами на рівні регіональних соціально-економічних систем країни.

2. Інфраструктурне забезпечення інноваційної діяльності має низьку пропускну здатність та виконує неспецифічні види діяльності або не працює взагалі.

3. Поглиблюється нерівномірність розподілу наявних об'єктів інфраструктурного забезпечення підприємницької інноваційної діяльності за регіонами України.

4. Низький рівень розвитку інфраструктурного забезпечення фінансового ринку.

5. Недосконалість інститутів захисту інтелектуальної власності.

6. Не вирішені питання щодо залучення додаткових інвестицій для модернізації на інноваційній основі експортно-орієнтованих та структуро формуючих видів економічної діяльності у регіональних соціально-економічних системах.

7. Відсутність в регіональних соціально-економічних системах держави постійно доступної систематизованої інформації про завершені розробки новітніх технологій.

Вирішення зазначених проблем вимагає удосконалення інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку регіональних соціально-економічних систем держави, ключовим орієнтиром для цього має стати створення рівних можливостей для кожної з них враховуючи потреби та потенціал.

При цьому диференціація рівнів інноваційного потенціалу і конкурентоспроможності регіональних економічних систем держави обумовлюють потребу специфічного підходу до формування інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку. Важливість визначення основних напрямків розвитку інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку обумовлюється тим, що тривалий період держава застосовувала нормативні акти в більшості випадків відомчого призначення, які фактично не узгоджувалися з регіональними проблемами і не були відповідними потребам території. На нашу думку, потрібно сформувати інфраструктурне забезпечення розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі, яка б відображала специфічні особливості кожної регіональної соціально-економічної системи держави та дозволила б забезпечити належний рівень конкурентоспроможності.

В залежності від того, що вкладається в зміст поняття „інфраструктурне забезпечення розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі”, залежать подальші шляхи щодо її формування. Отже, визначаємось із змістом поняття „інфраструктурне забезпечення розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі”.

Інфраструктура, як економічна категорія являє собою важливу складову частину загальної структурної побудови економіки, до цього часу не існувало однозначного тлумачення суті даного поняття та її складових. Інфраструктурне забезпечення як елемент інноваційного бізнесу привертає увагу значної кількості вітчизняних та закордонних вчених.

Провідні економісти, такі як Хейман С.А., Носова С.С., Блохін Ю.В., Жамін В.А., Красовський В.П., Шаріпов А.Ю. умовно виділили дві групи підходів стосовно трактування поняття „інфраструктура” [2, С.237].

Одна група економістів (С.А.Хейман, С.С.Носова, Ю.В.Блохін та ін.) визначали інфраструктуру як комплексну систему загальних умов, які є необхідними для розвитку структуроформуючих галузей народного господарства.

Друга група економістів (В.А.Жамін, В.П.Красовський, А.Ю.Шаріпов та ін.) дають визначення інфраструктури як комплексу галузей, основна функція яких полягає у наданні різного роду послуг, які забезпечують розвиток профільних галузей.

Відповідно до **Закону України “Про інноваційну діяльність”** інноваційна інфраструктура являє собою сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, які надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо) [3].

Отже, інфраструктурне забезпечення розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі будемо розуміти як сукупність організаційно-правових інститутів і їх взаємозв'язок, які формують умови і виконують функції щодо управління інноваційним розвитком регіональної соціально-економічної системи для підвищення її конкурентоспроможності.

Варто відмітити, на державному рівні не сформовано чітку програму дій щодо інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку регіональних соціально-економічних систем держави. Так, на сьогодні на рівні держави функціонує Державне агентство України з інвестицій та інновацій, яке здійснює координацію і контроль інноваційної діяльності регіональних соціально-економічних систем країни.

На сьогодні Державним агентством України з інвестицій та інновацій створено дев'ять регіональних центрів інноваційного розвитку, зокрема: Київський центр інноваційного розвитку.

Метою діяльності регіональних центрів інноваційного розвитку є інформаційно-аналітичне, методичне, організаційне забезпечення та інша підтримка інноваційного розвитку регіональних соціально-економічних систем держави.

Основні завдання регіональних центрів інноваційного розвитку полягатимуть: здійснення аналізу інноваційного потенціалу; забезпечення наукової і іншої підтримки реалізації програм та проектів розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі, в тому числі з використанням механізму програмно-цільового фінансування відповідно до чинного законодавства на основі конкурсного відбору науково-технічних програм та окремих розробок.

На державному рівні слід надати досконалого вигляду механізму формування інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку регіональних соціально-економічних систем держави на основі врахування різних рівнів їх розвитку.

Найбільш ефективним та популярним механізмом стосовно вирішення проблеми є центри сприяння трансферу і комерціалізації знань у формі технопарків, бізнес-інкубаторів і інших модифікацій парко видного типу, що забезпечать економію ресурсів, запровадження високих технологій, виробництво продукції високо конкурентного рівня, стимулювання ініціатив місцевих і органів влади регіонального рівня щодо реалізації регіональних інноваційних програм, це значно вплине на рівень їх конкурентоздатності.

Варто чітко створити скоординовану і узгоджену систему взаємодії всіх елементів інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку на рівні регіону, яке б відповідало загальнодержавним інтересам.

Основні вимоги, яким має відповідати розроблене інфраструктурне забезпечення інноваційного розвитку, мають стати:

- забезпечення національних інтересів;

- варіантність напрямків інноваційного розвитку на основі розробки можливих сценаріїв залежно від поставлених цілей, рівня інноваційного потенціалу та конкурентоспроможності регіональної соціально-економічної системи(регіону);

- гнучкість та вчасність внесення коректив у напрямки інноваційних змін в інноваційній сфері в залежності від прояву непередбачуваних змін;

- всебічне врахування наслідків дії інноваційних процесів на різні види економічної діяльності і зокрема на рівень конкурентоспроможності регіональної соціально-економічної системи(регіону);

- пріоритет регіональної вигідності інноваційних проектів. Цей принцип потребує визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і обґрунтуванні доцільності реалізації інноваційних проектів зважати.

Пріоритет напрямків інноваційної діяльності в регіоні зумовлюється: рівнем розвитку його економіки; наявним інноваційним потенціалом; проблемами структурної трансформації економіки регіональних господарських систем; рівнем інтелектуальним потенціалом; вирішенням питань економічної безпеки тощо.

Регіональний інноваційний центр проводить оцінку рівня інноваційного потенціалу регіональної соціально-економічної системи і порівнювати її з рівнем конкурентоспроможності, виявляти проблеми у його ефективній реалізації; розробляє стратегію розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі та враховує рівень використання інноваційного потенціалу; розробляє прогнози рівня розвитку інноваційного потенціалу регіональної соціально-економічної системи; здійснює оцінку можливостей залучення вітчизняних та іноземних інвесторів до розвитку інноваційних процесів; координує інноваційну діяльність різних господарських суб'єктів; проводить рекламу інноваційної продукції, яку виробляють в регіональних соціально-економічних системах, для її широкого використання на внутрішніх і міжнародних ринках; здійснює захист інтелектуальної власності винахідників, раціоналізаторів під час вирішення конфліктних ситуацій; здійснює експертизу реалізації інноваційних продуктів і відібрати ті, які спроможні забезпечити і підвищити конкурентоспроможність регіональної соціально-економічної системи (регіону); визначає стратегічні зони можливого прориву економіки регіональних господарських систем в напрямку інноваційного розвитку і забезпечення їх конкурентоспроможності на міжнародних ринках; формує і реалізує програму підтримки студентів-відмінників, молодих вчених, талановитих фахівців і сприяти їх працевлаштуванню в наукоємних галузях економіки регіональних господарських систем.

Будь-яка регіональна соціально-економічна система не можлива без забезпечити інноваційності розвитку в усіх галузях економіки. Разом з тим кожна з них набуває конкурентності переваг перед іншими, до них входить аналіз і оцінка можливих конкурентних переваг економіки регіональних господарських систем в результаті здійснення інноваційної діяльності суб'єктами господарювання. Ця інформація має важливе значення для служб об'єднань, що здійснюють управління інноваційною діяльністю на рівні регіону.

В залежності від рівня розвитку регіональної господарської системи, її конкурентоспроможності можливе застосування диференційованого підходу до формування інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку.

Для регіональних соціально-економічних систем із низьким рівнем інноваційного потенціалу має бути сформовано інфраструктурне забезпечення, спрямоване на створення інноваційного потенціалу регіональної соціально-економічної системи, що забезпечить можливість відповідно набути конкурентних переваг. Формування рівня інноваційного потенціалу регіональної соціально-економічної системи можливе використання таких первинних елементів інфраструктурного забезпечення як: навчальні заклади, проектно-конструкторські і науково-дослідні організації, науково-виробничі комплекси. Саме ці структури забезпечують формування інтелектуального і наукового потенціалів регіональної соціально-економічної системи, що в майбутньому сприятимуть розвитку і нарощуванню інноваційного потенціалу і, відповідно, забезпечити конкурентоздатність.

Для забезпечення ефективності діяльності інфраструктурного забезпечення розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі кожен її структурний елемент повинен взаємодіяти із інформаційно-фінансовими і аналітичними службами, такими як служба експертизи, юридична служба, фінансово-служба контролінгу, кредитна служба, служба страхування, служба інформаційного забезпечення, які безпосередньо мають вплив на інформаційне забезпечення.

Важливою умовою побудови ефективного інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку є чіткість визначення складу завдань та функцій кожного структурної складової в сфері управління інноваціями, визначення їх компетенцій, порядку взаємодії між собою, методів і форм адміністративного та економічного впливу по вертикалі і координації горизонтальних зв'язків. Розглянемо детальніше роль і значення кожної структурної складової формування, розвитку та нарощування інноваційного потенціалу регіональних соціально-економічних систем держави, що зумовлює рівень їх конкурентоздатності.

Система освітніх навчальних закладів має важливу роль у формуванні інноваційного потенціалу регіональних соціально-економічних систем держави і зокрема формуванні їх конкурентних переваг. Саме передумовою є забезпечення і підвищення конкурентоспроможності регіональної соціально-економічної системи(регіону) через передачу систематизованих знань і інформації новому поколінню та розвитку його здібностей тощо.

В зв'язку із недостатнім рівнем фінансуванням розвитку освіти і науки спостерігається зниження рівня матеріально-технічного забезпечення навчальних закладів, низький рівень оплати праці викладачів та зменшення чисельності висококваліфікованих викладачів. Всі ці фактори зумовлюють зниження рівня якості навчання молодого покоління, і як наслідок - зниження рівня інноваційного потенціалу і конкурентоздатності.

Важливо надати досконалого вигляду системі фінансового забезпечення розвитку освіти та науки шляхом надання можливості отримання пільгових кредитів

для навчання і розвиток матеріально-технічної бази навчальних закладів.

За умов посилення конкурентної боротьби між регіонами вирішальні умови для прискорення науково-технічного прогресу і застосування нових технологій у виробництві продукції з високим рівнем конкурентоздатності мають проектно-конструкторські і наукові установи, виробничі комплекси, які забезпечують створення потужних науково-дослідних центрів, що здійснюють дослідження загальнодержавного і світового значення та забезпечують вирішальний внесок у розробку новітніх технологій, новітніх видів продукції, та забезпечують розвиток інноваційного потенціалу регіональної соціально-економічної системи, забезпечити їй конкурентоздатність. На цій основі в майбутньому можна формувати кластерні об'єднання і досягати лідерства в забезпеченні і нарощуванні конкурентоспроможності.

Варто відмітити, що особливого занепокоєння викликає тенденція скорочення у регіональних соціально-економічних системах країни кадрового потенціалу наукових організацій, який безпосередньо забезпечує здійснення наукових досліджень і розробок [4, С.83].

За деякими науковими напрямками стосовно кадрового потенціалу держава є однією з найсильніших. Маючи унікальний кадровий потенціал у галузі інформаційних технологій, Україна в цьому напрямі може бути конкурентоздатною, однак даний потенціал не використовується в галузі а ні програмування, а ні для інтегрування держави до світового інформаційного простору, що чинить негативний вплив на формування інноваційного потенціалу як регіональних соціально-економічних систем країни.

Технопарки - практично єдині на сьогодні ефективно діючі інноваційні структурні утворення, які забезпечують зв'язок науки з виробництвом і надають комплекс інфраструктурних послуг за рахунок спеціального режиму реалізації інноваційних проектів.

Варто зазначити, що процес створення технопарків, не зважаючи на доволі потужний науковий і промисловий потенціал, перспективність і можливості розвитку у багатьох регіональних соціально-економічних системах України, перебуває на початковій стадії. Відсутність державної довгострокової програми розвитку. Так, їхня кількість аж ніяк не є відповідною умовам інноваційної стратегії розвитку економіки. Чотири з восьми зареєстрованих в Україні технопарків реально працюють, а віддачу дають лише два: технопарк „Інститут електрозварювання імені Є.О.Патона” (Київ) і технопарк „Інститут монокристалів” (Харків). Решта практично або розпочинають роботу, або здійснюють значно обмежену інноваційну діяльність [5, С.32].

Як бачимо, розвиток інноваційного потенціалу регіональних соціально-економічних систем держави потребує розвитку новітніх форм організації науково-дослідної діяльності і реалізації їх результатів (в тому числі технопарки, технополіси, бізнес-інкубатори).

Основна функція діяльності яких полягає у розвитку науки і виробництва, як єдиного цілого, зокрема генерування ідей, розробка і виробництво наукоємної продукції з високим рівнем конкурентоздатності.

Слід детально вивчати потреби регіональної соціально-економічної системи в інноваційних продуктах і послугах, залучати до співпраці бізнесові кола для розробки і реалізації інноваційних проектів.

Відомо, що реалізація будь-яких новацій, як правило, пов'язане з певним рівнем ризикованості. Ризикованість ускладнює підприємцю-новатору можливість одержати фінансові ресурси, які є необхідними для реалізації інноваційного проекту, але відмовитись від новації через ризикованість – це шлях до ще більшого рівня фінансових втрат. Венчурний бізнес виконує важливу роль у здійсненні інноваційної діяльності, сприяє запровадженню у виробництво найновітніших досягнень науково-технічного прогресу та мінімізує фінансові ризики окремих інвесторів.

Розширення в Україні сфери функціонування венчурних фірм може зумовити позитивний вплив на розвиток інноваційної діяльності, сприяти посиленню конкуренції між інвесторами на ринках фінансових ресурсів, нарощувати рівень інноваційний потенціал регіональних соціально-економічних систем держави і рівень їх конкурентоспроможності.

При цьому важливого значення для нарощування інноваційного потенціалу і конкурентоспроможності регіональних економічних систем держави набувають кластери, тобто мережа незалежних виробничо-сервісних фірм, технологій і „ноу-хау”. Ще М.Портером у праці „Конкурентні переваги націй” було розглянуто кластери як інструмент для створення національної інноваційної системи з врахуванням кластерної природи конкурентоздатних виробництв.

Як свідчить світова практика, успіх у розвитку економічних систем, високий рівень конкурентоспроможності та стабільне економічне зростання забезпечують фактори, які здійснюють стимулювання поширення новітніх технологій і інновацій. Зважаючи на ту обставину, що сучасні конкурентні переваги практично цілком зумовлюються перевагами у інноваційних технологіях виробництва, управління і організації просування товарів, успішний розвиток конкурентоздатності економічної системи можливий за умов комплексного застосування теорії кластерного механізму [1, С.12].

Кластеризація організації інноваційної діяльності обумовлене формування особливої форми інновацій – сукупного інноваційного продукту. Дана інновація являє собою продукт діяльності декількох компаній чи дослідних установ, що забезпечує прискорення їх поширення через мережу взаємозв'язків в загально регіональному просторі. Об'єднання в кластер на основі вертикальної інтеграції створює систему поширення нових знань та технологій. При цьому важливою умовою ефективної трансформації винаходів у інновації, а інновації – у конкурентні переваги являють собою формування мережі стійких зв'язків між всіма учасниками кластера [4, С.134].

Об'єднання в кластери наукових, науково-технічних установ, промислових підприємств різної форми власності, які в процесі створення інноваційного продукту є взаємопов'язаними, набувають можливості збільшення обсягів залучення інвестиційних ресурсів, збільшення масштабів інноваційної діяльності, збільшення обсягу інноваційної продукції [6, С.183].

В регіональних соціально-економічних системах України існують всі належні умови для формування і розвитку кластерів, в першу чергу, в пріоритетних галузях. Так, у регіональних соціально-економічних системах держави можна сформувати кластери у пріоритетних галузях економіки.

Висновки. Інноваційна діяльність в більшій мірі ніж будь-яка інша потребує сприяння з боку держави. Тому існує потреба у вдосконаленні механізму держреглаування процесу розвитку інноваційних структур, координування зусиль всіх органів державної влади для підтримки формування в Україні регіональних та технологічних мереж утворень інноваційного типу, для сприяння процесам інтеграції їх до європейської та світової інноваційної мережі.

До напрямків вдосконалення системи стимулювання розвитку регіональної господарської системи на інноваційній основі можна віднести наступні:

- стимулюючи вплив на інноваційну діяльність має здійснюватися на всіх рівнях: підприємств, регіональної соціально-економічної системи, держави;
 - сприяння створення на рівні регіону венчурних фондів, де мають обов'язково бути присутні кошти вітчизняних та іноземних фінансових структур, бюджетів місцевого рівня;
 - надання пільг венчурним фірмам, зокрема таких як безкоштовна оренда, відсутність оподаткування оренди, обов'язкове залучення венчурних фірм до процесів реалізації великих інноваційних проектів і т.д;
 - кредитування інноваційних проектів на пільгових умовах і звільнення від сплати податків на прибуток, одержаний в результаті фінансування інноваційних проектів;
 - поглиблення процесів інтеграції наукових і освітніх установ, стимулюючий вплив на створення „академічного інноваційного поясу” довкола НАНУ та її регіональних центрів, який формують підприємства, що впроваджують наукові розробки у виробництво;
 - створення регіональної мережі центрів з обміну технологіями, що спростить процес передачі знань і інформації щодо нових технологій від науково-дослідного сектору до місцевих господарських суб'єктів;
 - коригування деяких законодавчих актів України, яким регламентується інвестиційна і інноваційна діяльність; прийняття законів про ринки та біржі інноваційні, про трансфер технологій, про основні засади формування і регулювання ринку венчурного капіталу в Україні, про інтелектуальну власність.
- Отже, створення і розвиток інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку регіональних соціально-економічних систем держави забезпечить можливість формування належного конкурентного середовища між різними елементами структурної побудови, сприятливого інвестиційного клімату для капітальних вкладень і забезпечити конкурентоздатність в цілому.

Список використаних джерел.

1. Гець В.М. Україна у вимірі економіки знань = Ukraine in the knowledge-based economy / Валерій Михайлович Гець ; [за ред. акад. НАН України В.М.Гейця] . – К.: Основа, 2006. – 592 с. іл., табл., портр. — Бібліогр.: с. 358 – 362. – ISBN 978-966-2004-01-4.
2. Інноваційна стратегія українських реформ : [монографія] / А. С. Гальчинський, В. М. Гець, А. К. Кінах, В. П. Семиноженко – К.: Знання України, 2004. – 338с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 272—273. ISBN 966-8081-58-7.
3. Региональные проблемы переходной экономики: вопросы теории и практики / Владислав Германович Алиев / [под ред. В.Г.Алиева]. – М.: ЗАО „Издательство „Экономика”, 2002. – 646 с. : ил., табл. — Бібліогр.: с. 546 – 548. — ISBN 5-282-02148-X
4. Закон України N 40-IV „Про інноваційну діяльність” : станом на 4 липня 2002 року / Верховна Рада України. – К.: ВВРВ, 2002. - №36.
5. Федулова Л.І. Інноваційна економіка: [навч.видання] / Любова Іванівна Федулова – К.: «Либідь», 2006. – 477 с. – Бібліогр.: с. 324—326. – ISBN:

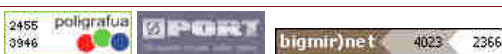
6. Гуменюк О.І. Кластери як організаційна структура інноваційно-інвестиційної моделі розвитку промисловості / Олег Іванович Гуменюк // Актуальні проблеми економіки : статті / Олег Іванович Гуменюк. – Київ, 2007. - №2 (68). - С.9-19.

7. Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Інноваційно-інвестиційне забезпечення стратегії розвитку регіону : зб. текстів виступів на республік. міжвуз.наук.-практ. конф. / – Львів.: ІРД НАНУ, 2006.- Вип.5 (61)– 348 с. : іл., табл. — ISBN 966-8059-08-5.

References.

1. Heiets', V.M. (2006), Ukraine u vymiri ekonomiky znan' [Ukraine in the knowledge-based economy], Osnova, Kyiv, Ukraine.
2. Hal'chyns'kyj, A. S. Heiets', V. M. Kinakh, A. K. and Semynozhenko, V. P. (2004), Innovatsijna stratehiia ukrains'kykh reform [Innovative strategy of Ukrainian reforms], Znannia Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
3. Alyev, V.H. (2002), Rehyonal'nye problemy perekhodnoj ekonomiky: voprosy teoryy u praktyky [Regional problems of transition economy: theory and practice questions], Yzdatel'stvo Ekonomyka, Moscow, Russia.
4. Verkhovna Rada of Ukraine (2002), Law "On Innovation Activity", VVRU, vol.36.
5. Fedulova, L.I. (2006), Innovatsijna ekonomika [Innovative Economy], Lybid', Kyiv, Ukraine.
6. Humeniuk, O.I. (2007), "Clusters as organizational structure innovative investment model of industrial development", Aktual'ni problemy ekonomiky, vol.2 (68), pp.9-19.
7. IRD NANU (2006), Sotsial'no-ekonomichni doslidzhennia v perekhidnyj period. Innovatsijno-investytsijne zabezpechennia stratehii rozvytku rehionu [Socio-economic research in transition. Innovation and investment to ensure regional development strategy], IRD NANU, L'viv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 08.10.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"